

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Історичний факультет
Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О.А. Кузнецова

«27 серпня 2019»

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 052 Політологія

052 Політологія

освітня програма Політологія

2019-2020 навчальний рік

Розробник: Седляр Юлія Олександрівна, професор кафедри політології,
доктор політичних наук, доцент _____
(Седляр Ю.О.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (Ніколаєнко Н. О.)

«27» серпня 2019 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
	Галузь знань 05 Соціально-поведінкові науки <u>052 Політологія</u> Код та найменування спеціальності	ДФН	
Кількість кредитів – 6	Шифр і найменування підготовки: <u>052 Політологія</u>	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання, творче завдання, есе.		III-й	
Загальна кількість годин – 180		<i>Семестр</i>	
		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 4	Ступінь: <u>бакалавр</u>	<i>Лекції</i>	
		2 год.	-
		<i>Семінарські заняття</i>	
		2 год.	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		176 год.	-
		<i>Загальний обсяг: 180 год.</i>	
Вид контролю: іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для ДФН (4 год. : 176 год. (2% : 98%)).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з теорією політичних конфліктів (конфліктологією) як наукою, а також із існуючими у політичній науці теоретичними і практичними підходами з врегулювання політичних проблем, пов'язаних з вирішенням конфліктних і кризових ситуацій шляхом переговорів і посередницьких процедур. Курс передбачає вивчення студентами теоретичних і практичних аспектів ведення переговорів, формування у них навичок ведення переговорного процесу.

Курс містить значну практичну складову і передбачає широке застосування ігрових моделей.

Серед завдань курсу можна визначити:

- ознайомлення студентів із теоретичними положеннями конфліктології та теорії ведення переговорів та з їх практичними висновками й наслідками;
- розкриття місця, що посідає дисципліна у системі політичної науки;

- аналіз аспектів становлення конфліктології та теорії ведення переговорів в Україні;
- формування у студентів вміння аналізувати сучасні внутрішньополітичні і міжнародні конфлікти у контексті понятійно-категоріального апарату дисципліни;
- відпрацювання студентами навичок проведення переговорного процесу.

Передумови для вивчення дисципліни: Дисципліна базується на знаннях студентів з курсів «Філософія», «Загальна теорія політики», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Політологія», «Партологія», «Політичні інститути і процеси» тощо.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин / 6 кредитів ECTS.

Очікувані результати навчання:

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

- розуміння загальної природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи основні віхи розвитку уявлень про політику та її сучасні інтерпретації;
- базові знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології;
- вільне володіння базовим категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки;
- розуміння базових особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту функціонування та взаємодії;
- здатність використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

- **I. Загальнопредметні:**
- основні теоретичні концепції та поняття, що вироблені в межах дисципліни;
- специфіку аналізу внутрішньополітичних і міжнародних конфліктів сучасності;
- технології ведення переговорів;
- особливості формування вітчизняної наукової школи конфліктології та теорії ведення переговорів.
- **II. Фахові:**
- аналізувати внутрішньополітичні і міжнародні конфлікти, розуміти їх природу;
- критично оцінювати теоретичні школи, що займаються дослідженням і врегулюванням конфліктів;
- застосовувати набуті теоретичні знання до аналізу конкретних внутрішньополітичних і міжнародних конфліктів сучасності;
- оцінювати доцільність та ефективність використання різних переговорних та посередницьких процедур;
- виділяти аспекти становлення вітчизняної наукової школи конфліктології та теорії ведення переговорів.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретичні підвалини дослідження політичних конфліктів

Тема 1. Конфліктологія та теорія переговорів у системі політичної науки

Ознайомлення з цілями та завданнями курсу. Структурні елементи дисципліни. Об'єкт та предмет дослідження. Функції конфліктології та теорії ведення переговорів. Місце навчальної дисципліни у системі міжнародно-політичного знання.

Кредит 2. Теорія переговорів

Тема 2. Теорія переговорів

Понятійно-категоріальний апарат. Поняття «конфлікт», «переговори». Конфлікт з точки зору можливості його врегулювання. Врегулювання конфліктів, кризових ситуацій як галузь соціальної науки та практики.

Проблема конфліктів та їх врегулювання в Україні.

Кредит 3. Конфліктологія як наука

Тема 3. Становлення та розвиток конфліктології як науки

Підходи до визначення поняття “конфлікту”. Політичний та міжнародний конфлікт. Природа конфлікту. Проблема взаємовідносин конфліктів на мікро- та макрорівнях. Силкові та несилкові методи врегулювання конфліктів. Формування міждисциплінарного підходу до аналізу конфліктів: внесок різних наук.

Світова наука про врегулювання конфліктів та ведення переговорів. Основні наукові напрямки; дослідницькі та учбові центри США, Західної Європи, Росії та інших країн - їх особливості.

Специфіка формування вітчизняної школи конфліктології та теорії переговорів.

Кредит 4. Конфлікти в сучасних політичних процесах

Тема 4. Типологія конфліктів та процес їх розвитку

Класифікація конфліктів. Стадії та фази розвитку конфлікту: його розширення та ескалація. Проблеми, пов'язані з врегулюванням конфлікту при його ескалації та розширенні. Значення кращої альтернативи переговорам та переговорного простору для початку мирного врегулювання конфлікту. Сприйняття в умовах конфлікту та кризи: його значення для переговорного процесу. Прийняття рішення в умовах кризи.

Кредит 5. Конфлікти як чинник сучасних міжнародних відносин

Тема 5. Конфліктогенність сучасного світового порядку

Фактори зростання конфліктного потенціалу постбіполярного світу.

Особливості сучасних конфліктів та підходів до їх врегулювання. Тенденції в розвитку конфліктів наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття (“перехід” конфліктів на внутрішній рівень, зростання етнічного та конфесійного фактору, послаблення управління конфліктами і т.п.). Провідні вчені (у тому числі, Зб.Бжезинський, М.Лебедева, Г.Перепелиця, А.Уткін, Ф.Фукуяма, С.Хантінгтон) про джерела та характер розвитку конфліктів сучасності.

Конфлікти на пострадянському просторі. Наукова дискусія про причини виникнення та динаміку конфліктів на пострадянському просторі. Особливості врегулювання конфліктів у даному регіоні. Ініціативи України щодо шляхів вирішення та попередження конфліктів у країнах СНД.

Конфлікти як формоутворюючий чинник нового світового порядку.

Кредит 6. Механізми врегулювання політичних конфліктів

Тема 6. Теоретичні напрями та практична діяльність з врегулювання конфліктів

Проблема співвідношення науки та практики у врегулюванні конфліктів. Поняття “джерело конфліктів”, “врегулювання конфліктів”, “вирішення конфліктів”, “управління конфліктами”, “попередження конфліктів”, “мінімізація наслідків”. Етапи і послідовність оптимального врегулювання конфліктів.

Проблеми інституціоналізації конфліктів. Легітимізація конфліктів. Умови легітимності та інституційної процедури. Структурування конфліктуєчих груп. Основні форми врегулювання і розв'язання політичних конфліктів.

Держава та локальні конфлікти.

3. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		лек	сем	срс
1	2	3	4	5
Кредит 1. Теоретичні підвалини дослідження політичних конфліктів				
Тема 1. Конфліктологія та теорія переговорів у системі політичної науки	31	2		29
Усього годин	31	2		29
Кредит 2. Теорія переговорів				
Тема 2. Теорія переговорів	31		2	29
Усього годин	31		2	29
Кредит 3. Конфліктологія як наука				
Тема 3. Становлення та розвиток конфліктології як науки	29			29
Усього годин	29			29
Кредит 4. Конфлікти в сучасних політичних процесах				
Тема 4. Типологія конфліктів та процес їх розвитку	29			29
Усього годин	29			29
Кредит 5. Конфлікти як чинник сучасних міжнародних відносин				
Тема 5. Конфліктогенність сучасного світового порядку	29			29
Усього годин	29			29
Кредит 6. Механізми врегулювання політичних конфліктів				
Тема 6. Теоретичні напрями та практична діяльність з врегулювання конфліктів	31			31
Усього годин	31			31
Разом	180	2	2	176

**4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні підвалини дослідження політичних конфліктів		
1.	Конфліктологія та теорія переговорів у системі політичної науки	2
Кредит 2. Теорія переговорів		
2.	Теорія переговорів	
Кредит 3. Конфліктологія як наука		
3.	Становлення та розвиток конфліктології як науки	
Кредит 4. Конфлікти в сучасних політичних процесах		
4.	Типологія конфліктів та процес їх розвитку	
Кредит 5. Конфлікти як чинник сучасних міжнародних відносин		
5.	Конфліктогенність сучасного світового порядку	
Кредит 6. Механізми врегулювання політичних конфліктів		
6.	Теоретичні напрями та практична діяльність з врегулювання конфліктів	
Разом:		2

5. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні підвалини дослідження політичних конфліктів		
1.	Конфліктологія та теорія переговорів у системі політичної науки	
Кредит 2. Теорія переговорів		
2.	Теорія переговорів	2
Кредит 3. Конфліктологія як наука		
3.	Становлення та розвиток конфліктології як науки	
Кредит 4. Конфлікти в сучасних політичних процесах		
4.	Типологія конфліктів та процес їх розвитку	
Кредит 5. Конфлікти як чинник сучасних міжнародних відносин		
5.	Конфліктогенність сучасного світового порядку	
Кредит 6. Механізми врегулювання політичних конфліктів		
6.	Теоретичні напрями та практична діяльність з врегулювання конфліктів	
Разом:		2

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні підвалини дослідження політичних конфліктів		
1.	Конфліктологія та теорія переговорів у системі політичної науки	29
Кредит 2. Теорія переговорів		
2.	Теорія переговорів	29
Кредит 3. Конфліктологія як наука		
3.	Становлення та розвиток конфліктології як науки	29
Кредит 4. Конфлікти в сучасних політичних процесах		
4.	Типологія конфліктів та процес їх розвитку	29
Кредит 5. Конфлікти як чинник сучасних міжнародних відносин		
5.	Конфліктогенність сучасного світового порядку	29
Кредит 6. Механізми врегулювання політичних конфліктів		
6.	Теоретичні напрями та практична діяльність з врегулювання конфліктів	31
Разом:		176

8 Індивідуальне науково-дослідне завдання

есе, мультимедійна презентація творче завдання, індивідуальне завдання, наукові конференції, конспект першоджерел, творче завдання, захист реферату, дослідницька робота.

Основні принципи розробки електронних презентацій

- * Оптимальний обсяг. Інформація подається невеликими логічно завершеними блоками-слайдами (не більше 10).
- * Доступність. Забезпечувати розуміння кожного слова, речення, поняття.
- * Науковість. Яскраві малюнки не повинні суперечити реальним фактам.
- * Врахування особливості сприйняття інформації з екрана. Текстову інформацію варто звести до мінімуму, замінюючи її схемами, рисунками, фрагментами фільмів.
- * Зацікавленість. Включення (без шкоди науковому змісту) у презентацію смішних, цікавих сюжетів.
- * Краса та естетичність. Неабияку роль відіграють кольорові сполучення і

дотримання стилю в оформленні слайдів, музичний супровід.

Поради тим, хто створює презентації

Дотримуйтеся єдиного стилю оформлення. Уникайте стилів, які будуть відвертати увагу від самої презентації. Допоміжна інформація не повинна переважати над основною (текст, малюнки).

Для фону використовуйте більш холодні тони; для фону і тексту – контрастні кольори. На одному слайді не більше трьох кольорів: для фону, для заголовка, для тексту.

Використовуйте за призначенням (можливості комп'ютерної анімації). Не зловживайте різними ефектами: не повинні відвертати увагу від змісту інформації.

Використовуйте короткі слова і речення. Заголовки повинні привертати увагу аудиторії.

У центрі слайду повинна знаходитися найважливіша інформація. Якщо розміщений малюнок, то текстова інформація знаходиться під ним.

Шрифт для заголовка (розмір) – не менше 24; для тексту – не менше 18. Не слід змішувати різні типи шрифтів. Для виділення інформації (слова) потрібно використовувати жирний шрифт, курсив або підкреслення.

Способи виділення інформації: рамки, заливку, стрілки, штриховку, різні кольори. діаграми, малюнки, схеми, ілюстрації найважливіших фактів.

Не заповнювати слайд великою кількістю інформації. Презентація повинна включати висновки та список використаних джерел

Методи навчання

Основними формами проведення занять є: лекції, практичні заняття, самостійні заняття.

Лекції складають основу теоретичної підготовки студентів. Вони повинні давати студентам фундаментальні знання з предмету, розкрити найбільш складні питання учбового матеріалу, сприяти розвитку мислення студентів, розумінню ними природи глобальних змін, що відбуваються сьогодні в світі та носити проблемний характер. Рівень проблемності лекції має підвищуватися на кожному наступному курсі навчання.

Практичні заняття проводяться з основних та найбільш складних тем або розділів навчальної програми.

Мета практичного заняття - поглибити та закріпити теоретичні знання, отримані на лекціях, групових заняттях та в процесі самостійної роботи над навчальною і науковою літературою, а також прищеплювати студентам навички самостійного пошуку, удосконалення, узагальнення та викладу матеріалу в усній формі. На семінари необхідно виносити основні питання теми, які потребують обґрунтування та розуміння.

У процесі проведення лекційних та практичних занять застосовуються такі методи інтерактивного навчання:

- індивідуально-контрольна співбесіда.
- логічні вправи.
- тести контролю знань.
- ділові ігри.
- тренінги.
- ситуаційні завдання.
- друковані роздаткові матеріали.

Консультація є однією з форм керівництва роботою студентів і надання їм допомоги в самостійному вивченні навчального матеріалу.

Консультації проводяться регулярно під час самостійної роботи і носять переважно індивідуальний характер. У разі поглиблення і закріплення знань, вироблення в студентів навичок збору, аналізу та узагальнення інформаційного матеріалу, підготовки доповідей і повідомлень, придбання і вдосконалення навичок публічних

виступів, ведення наукових дискусій, консультації здійснюються науковими працівниками та керівним складом кафедри.

Самостійна робота є додатковим методом вивчення учбового матеріалу та служать для цілеспрямованої підготовки студентів до майбутньої практичної діяльності. Вони повинні бути спрямовані на вдосконалення знань студентів, розвивати в них здатність самостійно осмислювати вивчений матеріал, формувати навички аналізу, пошуку методів вирішення завдань, розвивати творче мислення, сприяти розвитку таких якостей, як організованість, старанність, наполегливість, цілеспрямованість.

Самостійні заняття проводяться під керівництвом викладача. Для проведення всіх видів занять з курсу розробляються лекції, плани семінарів, плани самостійних занять, методичні розробки, плани проведення занять. Методичні розробки затверджуються завідувачем кафедри.

Вивчення курсу здійснюється, крім лекційних та практичних занять, у таких формах самостійної роботи студентів:

- самостійна робота з політологічною літературою, конспектування першоджерел;
- написання есе;
- підготовка рефератів, захист їх;
- розв'язування логічних вправ, тестів;
- складання словника;
- упорядкування інформації про зарубіжних та вітчизняних українських політичних аналітиків та їх школи і напрямки;
- проведення політологічного дослідження.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Розподіл балів, які отримують студенти

Кредити	Кредит 1	Кредит 2	Кредит 3	Кредит 4	Кредит 5	Кредит 6	Накопичувальні бали
Теми	T1	T2	T3	T4	T5	T6	

Відповіді на семінарських заняттях		100					100
Самостійна робота (есе, творче завдання, конспект першоджерела, поняття)	40	40	40	40	40	20	220
ІНДЗ (підготовка реферату / доповіді / презентації)	70	70					140
Поточне тестування	10	10					20
Контрольна робота	60	60					120
Разом							600
Середній бал							100

10. Засоби дігностики

Індивідуальне завдання, творча робота, самостійна робота, есе, контрольна робота, дослідницька робота.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Фишер Р., Юри У. Путь к согласию, или переговоры без поражения: Пер. с англ. / Р. Фишер, У. Юри. - М.: Наука, 1990.
2. Фишер Р., Эртель Д. Подготовка к переговорам / Р. Фишер, Д. Эртель. - М.: Филинь, 1996.
3. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин: навч. посібник / С.О. Шергін. – К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. – 204 с.
4. Berridge G.R. Talking to the Enemy: How States without Diplomatic Relations Communicate / G.R. Berridge. – N.Y.: St Martin's Press Inc. – 1994.
5. Bloomfield, Lincoln & Moulton, Allen. Managing International Conflicts: From Theory To Policy / Bloomfield, Lincoln & Moulton, Allen - N.Y.: St. Martin's Press, 1997.
6. Burton J. Conflict Resolution and Prevention / J. Burton. – L.: Macmillan, 1990.
7. Cohen R. Negotiating Across Cultures / R. Cohen. – Wash., D.C.: US Institute of Peace, Revised Edition, 1997.
8. Dixon W.J. Third-Party Technique for Preventing Conflict Escalation and Promoting Peaceful Settlement / W.J. Dixon // International Organization. – 1996. V. 50. N 4. – P.653-681.
9. Galtung J. Peace by Peaceful Means. Peace and Conflict: Development and Civilization / J. Galtung. – L., Thouthand Oaks, New Delhi: Sage, 1996.
10. Lake D.A., Rothchild D. Containing Fear: The Origins and Management of Ethnic Conflicts / D.A. Lake, D. Rothchild // International Security / Fall 1996, V. 21, N 2. – p.41-75.
11. Resolving International Conflicts: The Theory and Practice of Mediation / Ed. By J.Bercovitch. – Boulder, L.,: Lynne Rienner Publishers, 1995.

Допоміжна

1. Aall P. Nongovernmental Organizations and Peacemaking / Managing Global Chaos: Sources of and Responses to International Conflict // Ed. By Ch.A. Crocker and F.O. Hampson with P.Aall. – Wash., D.C.: United States Institute of Peace Press, 1996. – P. 433-461.
2. Diamond L., McDonald J. Multi-Track Diplomacy: A System Approach to Peace / L. Diamond, J. McDonald. 2nd ed. – Wash. (D.C.): Inst. For Multi-Track Diplomacy, 1993.
3. Diplomacy at the Highest Level // Ed. By D.H.Dunn. – L., N.Y.: Macmillan, St. Martin's Press. 1996.
4. Fuare G.O., Rubin J. (eds.). Culture and Negotiation / G.O. Fuare, J. Rubin– L: Sage, 1995.
5. Fukuyama F. Second Thoughts. The Last Man in a Bottle / F. Fukuyama // The National Interest. – 1999. – Summer. – P. 16-33.
6. George A. The Role of Force in Diplomacy // Managing Global Chaos: Sources of and Responses to International Conflict / A. George / Ed. By Ch.A.Crocker, F.O.Hampson, P.Aal. – Wash., D.C., US Institute of peace, 1996. – P. 209-222.
7. Hart L. Strategy / L. Hart. – New York. – 2nd rev. ed.: Meridian Book, 1967.
8. Hopmann P.T. The Negotiation Process and the Resolution of International Conflicts / P.T. Hopmann. – Columbia (South Carolina): Univ. of South Carolina Press, 1996.

13. Інформаційні ресурси

Рекомендовані Інтернет-ресурси:

<http://www.synapse.net/~acdi20/welcome.net> - сайт присвячений конфліктам в Африці.

<http://www.psycom.net/iwar.1.html> - розміщено інформацію про роль комунікацій у ескаляції/ врегулюванні конфліктів. Розглядаються технології ведення інформаційних війн. Переважно представлена американська школа конфліктології.

<http://www.basicint.org> – розміщені публікації, присвячені проблемам режиму нерозповсюдження ядерної зброї; аналізуються аспекти європейської та трансатлантичної безпеки.

<http://www.acda.gov-> каталогізація міжнародних договорів, угод, меморандумів, пов'язаних з контролем за озброєнням. Кожне посилання містить як додаток повний текст документу.

<http://www.sipri.se/org> – сайт Стокгольмського інституту досліджень проблем миру (Stockholm International Peace Research Institute). Містить архів офіційних урядових, міжурядових і неурядових документів з врегулювання конфліктів сучасності. Широко представлені статистичні дані про «заморожені» міжнародні конфлікти.

<http://www.isn.ethz.ch> – подано інформацію про безпеку та обороноздатність країн світу, дослідження миру і конфліктів. Посилання розподілені за регіонами і науково-дослідними центрами. Підтримується Центром вивчення безпеки і конфліктів у Цюріху.

<http://www.un.org/russian/topics/peace/peacekee/pko.html> - офіційний сервер ООН. Містить активну мапу поточних і завершених місій ООН з підтримки миру. Російською мовою.

<http://www.ssd.c.ucsd.edu/ssdc/conf.html> - підтримується Каліфорнійським університетом. Три бази даних у галузі міжнародної безпеки: поведінкові аналогії у збройних конфліктах (1816-1975), громадянські конфлікти (1955-1970), війни (1816-1980).

[http://www.csf.colorado.edu/peace/-](http://www.csf.colorado.edu/peace/) містить інформацію про проведення миротворчих операцій та ініціатив країн світу з підтримки миру.

<http://www.psweb.sbs.ohio-state.edu/ajps/content.html> - сайт американського журналу з політичних наук.

<http://www.foreignaffairs.org> – наукові статті з міжнародної проблематики.

<http://www.aber.ac.uk> – містить інформацію про гуманітарні операції в сучасному світі.

<http://www.europa.eu>. – офіційний сайт Європейського Союзу